

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра військового права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВІЙСЬКОВЕ ПРАВО»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2021

Харків
2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Військове право» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021.32 с.

Розробник:
Червякова Оксана Вікторівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри військового права
(протокол № 13 від 08.06.2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри військового права
(протокол № 11 від 21.06.2022 р.)

ТВО начальника кафедри - майор Владислав Дмитрович Мехеда, кандидат юридичних наук

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Очікувані результати навчання	7
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	11
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни	16
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	17
6. Критерії оцінювання результатів навчання	18
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти	20
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	21

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Військове право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6,0	Галузь знань – 08 «Право»	Обов'язкова
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2022
Загальна кількість годин – 180	Спеціальність – 081 «Право»	Семестр: другий
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, самостійної роботи студента – 8.	Рівень освіти – другий (магістерський)	24 год.
		Практичні заняття
		24 год.
		Самостійна робота
		132 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань – іспит

Мета навчальної дисципліни – сформувати у курсантів (студентів) цілісну систему знань щодо теоретико-методологічних та практичних засад військового права України як комплексної міждисциплінарної та інтегративної галузі права, включаючи особливості її формування і розвитку в системі права України, а також набуття курсантами навичок застосування законодавства, аналізу та оцінки сучасного стану та перспектив розвитку правового регулювання військово-правових відносин в умовах євроатлантичної та європейської інтеграції при наявності збройного конфлікту та тимчасовій окупації частини території України.

Завдання:

-сформувати у курсантів (студентів) цілісні знання щодо предмету, методу, джерел, принципів та системи військового права;

- надати курсантам (студентам) розуміння основ воєнної безпеки держави; поняття колективної та міжнародної безпеки;

- сформувати розуміння поняття «стандартизація» та «взаємосумісність» армій держав-членів НАТО, вміння критично оцінювати рівень імплементації стандартів НАТО;

- визначити основи військової політики України, організаційно-правового забезпечення оборонної реформи в Україні за принципами, стандартами та процедурами НАТО,

- надати знання про євроатлантичний досвід модернізації сил оборони, а також шляхи запровадження стандартів Північноатлантичного альянсу у Збройних Силах України;

- розвиток навичок логічного, критичного і системного аналізу практики співпраці з НАТО у напрямку повної сумісності Збройних Сил України з відповідними силами держав-членів НАТО;

- сформувати поняття кібергігієни та кібербезпеки, визначити напрямки їх розвитку;

- надання навичок аналізу правового забезпечення цивільно-військового співробітництва та здатності пропонувати шляхи вдосконалення системи демократичного цивільного контролю;

- конкретизація теоретичних і прикладних знань про відбування військової служби та реалізацію військового обов'язку в Україні;

- визначення основ гендерної політики у секторі безпеки і оборони України;

- надання розуміння прогалин та колізій правового регулювання статусу військовослужбовців та працівників сил оборони, задач реформування організації служби, способів їх вирішення;

- розуміння теоретичних та прикладних проблем військової освіти та проблем кадрового забезпечення сил оборони;

- сформувати цілісне розуміння про правові підстави застосування сили та відповідальності за порушення правил вирішення збройних конфліктів;

- розширити знання про перехідне правосуддя як шлях переходу від конфліктного до постконфліктного суспільства з використанням досвіду закордонних країн, які вирішували збройні конфлікти чи переходили від тоталітарного до демократичного режиму;

- розвивати повагу курсантів (студентів) до військової дисципліни та поглибити їх знання з питань забезпечення законності в діяльності військових підрозділів Збройних Сил України;

- сформувати знання про військову юстицію;

- формування у курсантів (студентів) професійних умінь і навичок вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, якими регламентуються відносини проходження військової служби, аналізувати і коментувати відповідні нормативні положення;

- вироблення у курсантів (студентів) умінь і навичок користуватися сучасною науковою і спеціальною літературою, електронними юридичними базами даних, іншими інформаційними джерелами.

Пререквізити: «Теорія держави та права», «Конституційне право», «Адміністративне право», «Кримінальне право», «Військова адміністрація», «Правова робота в Збройних Силах України», «Цивільно-правові зобов'язання за участю структурних підрозділів Міністерства оборони України», «Особливості кваліфікації військових злочинів», «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці», «Порівняльне правознавство».

1.4. Кореквізити: «Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика», «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці», «Міжнародне гуманітарне право», «Запобігання злочинів у військовій сфері», «Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування», «Основи військового управління (у т.ч. штабні процедури НАТО)», «Військове документування та діловодство», «Гендерна рівність в оборонній сфері», «Соціальний захист військовослужбовців та прирівняних до них осіб», «Правові засади протидії тероризму», «Міжнародно-правове

співробітництво у військовій сфері», «Правове забезпечення діяльності Збройних Сил України».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1	Пропонувати рішення теоретичних та прикладних проблем військового права України
РН-2	Оцінювати ефективність поглиблення співпраці з НАТО у напрямку повної сумісності Збройних Сил України з відповідними силами держав-членів НАТО
РН-3	Проводити і презентувати дослідження існуючих механізмів забезпечення національної, колективної і міжнародної безпеки в Україні та в інших державах, а також шляхів їх модернізації у відповідь на сучасні виклики безпеці та обороні держав.
РН-4	Оцінювати вплив міжнародно-правових стандартів (принципів) на функціонування сектору безпеки і оборони України.
РН-5	Використовувати ідеї та принципи перехідного правосуддя, втілювати та вдосконалювати концепцію переходу від конфліктного до постконфліктного суспільства в Україні.
РН-6	Висвітлювати концептуальні засади організації військової служби в Україні, критично оцінювати напрямки оборонної реформи та військової політики України.
РН-7	Розкривати засади правового регулювання, форми та методи, здійснювати суб'єктно-об'єктну характеристику демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони України.
РН-8	Аналізувати вплив гендерних стандартів на реформування сектору безпеки і оборони України.
РН-9	Демонструвати знання загальних підстав застосування сили.
РН-10	Аналізувати сучасний стан та розробляти перспективні шляхи вирішення проблем військової юстиції в Україні.
РН-11	Критично оцінювати роботу правоохоронної та судової системи щодо вирішення питання відповідальності за воєнні злочини, злочини проти людяності.
РН-12	Володіти навичками консультування з правових питань планування військових операцій, обрання законних цілей.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення

результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному середовищі.

ЗК1.2. Здатність оцінювати та підтримувати якість результату професійної і соціальної діяльності.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.

ЗК1.6. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.

Спеціальних компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК1.2. Здатність демонструвати знання й розуміння правових систем в умовах глобалізації.

Програмних результатів навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН1.2. Демонструвати знання й розуміння проблематики глобалізації в контексті розвитку сучасних правових систем.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-правові засади функціонування сектору безпеки і оборони України. Сили оборони.

Військове право в системі права України. Методологічні засади визначення військового права як комплексної галузі українського права. Вплив галузей публічного права на формування військового права України. Військове право як комплексна, інтегрована, міждисциплінарна галузь права, наука, навчальна дисципліна. Предмет військового права України. Загальні ознаки військового права як галузі права України. Принципи, функції та методи військового права. Поняття і структура військового права. Підгалузі та інститути військового права. Джерела військового права. Поняття і види юридичних джерел військового права. Система військового законодавства України. Військові накази як специфічні юридичні джерела військового права.

Реалізація військового права (законодавства) України. Проблем законодавства і права у сфері оборони. Систематизація військового законодавства. Військове право іноземних держав та міждержавних організацій. Військове право США. Військове право ФРН. Військове право Франції. Військове право Великобританії. Військове право Китаю. Адаптація національного військового законодавства до правових стандартів країн-членів Європейського Союзу та Організації Північноатлантичного договору.

Правові основи захисту державного суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності України. Національна безпека. Поняття воєнної безпеки та оборони держави. Колективна і міжнародна безпека. Організація Північноатлантичного договору (Північноатлантичний альянс або НАТО). «Стандартизація» та «взаємосумісність» армій держав-членів НАТО. Основи військової політики України. Організаційно-правове забезпечення оборонної реформи в Україні за принципами, стандартами та процедурами НАТО. Теоретичні та правові основи суспільних відносин у воєнній сфері. Суб'єкти військових правовідносин. Сектор безпеки і оборони України. Збройні Сили та інші військові формування держави як суб'єкти військового права. Повноваження органів державної влади у сфері оборони України. Повноваження складових сил оборони. Теоретико-правові та прикладні проблеми становлення і розвитку військових та військово-цивільних адміністрацій. Організаційно-правове забезпечення функціонування сектору безпеки і оборони. Стратегічне планування в галузі безпеки і оборони. Комплексний огляд сектору безпеки і оборони. Оборонний огляд. Огляд оборонно-промислового комплексу.

Правове забезпечення кібербезпеки. Поняття інформаційного простору та його особливості та характерні риси у сучасному світі. Кіберпростір. Поняття кібергігієни та кібербезпеки. Сутність та зміст системи стратегічних комунікацій у ЗСУ. Організація та реалізація заходів державної інформаційної політики у воєнній сфері.

Демократичний цивільний контроль за сектором безпеки і оборони. Громадський контроль як складова демократичної правової держави та

громадянського суспільства. Організація демократичного контролю над суб'єктами сектора безпеки і оборони у країнах-членах ЄС та НАТО. Становлення і розвиток системи демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони України. Зародження демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони України. Формування і розвиток правових засад демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони. Трансформаційні зміни цивільного контролю над сектором безпеки і оборони в умовах гібридної війни. Правові та організаційні засади діяльності суб'єктів цивільного контролю над сектором безпеки і оборони України. Форми та механізми демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони України. Моніторинг як інструмент демократичного контролю над сектором безпеки і оборони. Діяльність громадських рад як чинник забезпечення ефективності цивільного контролю. Вивчення громадської думки як складова демократичного цивільного контролю. Механізм організації та проведення громадської експертизи. Форми і порядок проведення консультацій з громадськістю. Наукове і аналітичне забезпечення демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони України.

Військовий обов'язок і військова служба як підгалузь військового права. Військова служба як інститут військового права. Поняття військової служби, її види. Джерела комплектування Збройних Сил України. Підготовка громадян до військової служби. Призовний вік. Граничний вік перебування на військовій службі. Строки військової служби. Добровільне прийняття та призов на військову службу. Правове регулювання комплектування Збройних Сил України особовим складом. Проходження служби у військовому резерві. Особливості проходження служби у військовому резерві під час особливого періоду. Правове регулювання проходження альтернативної (невійськової) служби. Військова освіта. Поєднанням формальної та неформальної (професійною підготовкою на L-курсах) військовою освіти на основі імплементації стандартів НАТО з питань організації освітнього процесу, індивідуальної і колективної підготовки, проведення тренувань.

Право рівного доступу до військової служби. Конституційні засади регулювання військового обов'язку, відбування військової служби. Конституційний обов'язок проходження військової служби. Утвердження гендерної рівності та скасування дискримінації за ознакою статі у сфері безпеки і оборони. Забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних силах України.

Правові засади військової правоохоронної діяльності. Військова юстиція. Правові засади становлення і розвитку системи військової юстиції, організації та діяльності військових правоохоронних органів, військової прокуратури і військового суду. Закордонні приклади систем військової юстиції. Правове забезпечення військової дисципліни та правопорядку сектору безпеки і оборони України. Поняття законності та правопорядку у Збройних Силах України. Поняття та особливості військової дисципліни. Військова служба правопорядку у Збройних Силах України. Дисциплінарна відповідальності військовослужбовців. Порядок проведення службових розслідувань у Збройних Силах України. Адміністративна відповідальність військовослужбовців. Відповідальність військовослужбовців за військові адміністративні правопорушення. Матеріальна відповідальність військовослужбовців. Кримінальна відповідальність військовослужбовців. Розгляд кримінальних проваджень щодо військовослужбовців. Особливості виконання покарань, призначених військовослужбовцям за вчинення кримінальних правопорушень.

Модуль 2. Застосування сили та постконфліктне врегулювання.

Загальні підстави застосування сили. Принципи міжнародного правопорядку «jus ad bellum» та «jus in bello». Мирний і воєнний час. Особливий період. Воєнний стан. Правове регулювання мобілізаційної підготовки, мобілізації, територіальної оборони. Принципи і зміст мобілізаційної підготовки та мобілізації. Порядок проведення мобілізаційної підготовки та мобілізації. Обов'язки громадян щодо мобілізаційної підготовки та мобілізації. Реалізація режиму воєнного стану.

Операційне право (Operational Law). Правила застосування сили (ПЗС, Rules of Engagement, ROE). Операції з підтримання миру та безпеки. Правове забезпечення процесу прийняття рішень під час планування та ведення операцій. Захист цивільного населення під час збройних конфліктів, проведення антитерористичних, воєнних, спеціальних операцій.

Концепція перехідного правосуддя (transitional justice). Запровадження засад перехідного правосуддя як передумови підготовки до постконфліктного періоду. Поняття та основні елементи перехідного правосуддя як постконфліктного врегулювання збройного конфлікту. Індивідуальна відповідальність серед компонент правосуддя перехідного періоду. Право на правду та комісії із встановлення істини. Репарації як компонент перехідного правосуддя. Надання жертвам конфлікту необхідної допомоги у вигляді реституції, компенсації, реабілітації та сатисфакції. Інституційні реформи серед гарантій неповторності збройного конфлікту. Українська модель перехідного правосуддя: сучасний стан та перспективи розробки концепції.

Відповідальність за порушення права збройних конфліктів. Загальна характеристика воєнних злочинів, система їх складів у міжнародному кримінальному праві. Історичний нарис встановлення відповідальності за воєнні злочини. Класифікація воєнних злочинів у Римському статуті Міжнародного кримінального суду. Матеріальний, ментальний та контекстуальні елементи воєнного злочину за Elements of Crimes. Проблеми кваліфікації злочинів проти людяності та воєнних злочинів. Система та види покарань за воєнні злочини. Види і склади воєнних злочинів за законодавством України. Відповідальність за порушення законів та звичаїв війни. Особливості доказування та кваліфікації воєнних злочинів. Імплементация міжнародно-правових норм щодо встановлення відповідальності за воєнні злочини. Гармонізація кримінального законодавства України з положеннями міжнародного права. Поняття та способи імплементации норм міжнародного гуманітарного права на національному рівні в Україні. Вимоги та засоби

імплементатії міжнародно-правових норм щодо встановлення відповідальності за воєнні злочини на національному рівні.

Міжнародні кримінальні суди і трибунали. Система запобігання воєнним злочинам. Роль міжнародного Комітету Червоного Хреста в системі запобігання воєнним злочинам. Нюрнберзький міжнародний трибунал над головними воєнними злочинцями Другої світової війни. Токійський міжнародний воєнний трибунал. Міжнародний трибунал щодо Руанди. Міжнародний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за серйозні порушення міжнародного кримінального права, здійснені на території колишньої Югославії з 1991 року. Міжнародне співробітництво України під час кримінального провадження. Міжнародна правова допомога. Міжнародний кримінальний суд. Римський статут як основа для утворення Міжнародного кримінального суду. Принцип компліментарності. Принцип універсальної юрисдикції. Ратифікація римського статуту МКС Україною: сучасний стан та перспективи. Визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду. Особливості виконання окремих заходів покарання за вироком Міжнародного кримінального суду. Обов'язок держав розслідувати і віддавати до суду або видавати

4. *Обсяг і структура навчальної дисципліни*

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиум тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Теоретико-правові засади функціонування сектору безпеки і оборони України. Сили оборони.				
1.		Тема 1. Військове право в системі права України.	16	2	2	12

2.		Тема 2. Правові основи захисту державного суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності України.	14	2	2	10
3.		Тема 3. Правове забезпечення кібербезпеки.	16	2	2	12
4.		Тема 4. Демократичний цивільний контроль за сектором безпеки і оборони.	16	2	2	12
5.		Тема 5. Військовий обов'язок і військова служба як підгалузь військового права.	14	2	2	10
6.		Тема 6. Право рівного доступу до військової служби.	14	2	2	10
7.		Тема 7. Правові засади військової правоохоронної діяльності.	16	2	2	12
		Разом	106	14	14	78
		Модуль 2. Застосування сили та постконфліктне врегулювання				
8.		Тема 8. Загальні підстави застосування сили.	14	2	2	10
9.		Тема 9. Операційне право (Operational Law).	14	2	2	10
10.		Тема 10. Концепція перехідного правосуддя (transitional justice).	16	2	2	12
11.		Тема 11. Відповідальність за порушення права збройних конфліктів.	14	2	2	10
12.		Тема 12. Міжнародні кримінальні суди і трибунали.	16	2	2	12
		Разом	74	10	10	54
		Усього годин / кредитів ECTS	180/6	24	24	132

5. *Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Військове право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання текстових завдань, вирішення практичних завдань тощо. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 1; 1,5; 2);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводяться наприкінці модулів (колоквіуми, контрольні роботи, тестування тощо).

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (анотування прочитаної додаткової літератури, підготовки постатейних матеріалів, підготовка усної доповіді, презентації, підготовки та подання до опублікування наукової статті, тез наукової доповіді чи повідомлення тощо). Максимальна кількість балів за результатами самостійної роботи – 10 балів.

Підсумковий бал оформляється під час останнього практичного заняття відповідного семестру. Студент допускається до складення іспиту за умови отримання ним не менше 25 балів за результатами практичних занять, виконання самостійної роботи, складання модульного контролю. У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право за дозволом начальника кафедри (викладача) скласти їх до останнього практичного заняття. Час та порядок складання визначає кафедра.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за

якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
п/з, с/з	модульний контроль (колоквіум)	п/з, с/з	модульний контроль (колоквіум)			
max 14	max 3	max 10	max 3	max 10	max 60	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному / семінарському занятті	Max 2	високий рівень активності на занятті; глибоке знання матеріалу, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях за темою заняття; розгорнута, повна, правильна відповідь на питання; повна, правильна і переконлива аргументація при вирішенні проблемних правових ситуацій; засвоєння основної і додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником за темою заняття; вільна орієнтація у правових джерелах та судовій практиці за темою заняття; усунення прогалин чи неточностей у відповідях інших студентів; високий рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	1,5	середній рівень активності на занятті; неповне, неточне розкриття питання, розв'язання практичних завдань з окремими помилками; засвоєння основної і додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником за темою заняття; часткове використання правових джерел за темою заняття; середній рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	1	низький рівень активності на занятті; значна неповнота, суттєві неточності та прогалини у відповіді на питання; розв'язання окремих практичних завдань з теми; вирішення проблемних правових ситуацій з суттєвими помилками; суттєві прогалини у засвоєнні рекомендованої літератури за темою заняття; низький рівень засвоєння практичних навичок за певною темою
	Min 0	відсутність знань по жодному з питань плану семінарських занять; не розв'язання практичних завдань;

		неприсутність на занятті
Модульний контроль	Max 3	всебічне, систематичне і глибоке знання програмного матеріалу, бездоганно засвоєння спеціальної літератури, демонстрація студентом здатності до самостійного використання отриманих знань у практичній роботі.
	2	виявлення студентом в достатній мірі знання основного програмного матеріалу, засвоєння навчальної літератури з предмета та виявлення студентом умінь орієнтуватися в ній; розкриття всіх питань без помилок, однак з незначною неповнотою у відповіді на питання
	1	виявлення студентом певних (мінімальних) необхідних знань матеріалу, допущення помилок, суттєвих неточностей і погрішностей у відповіді, розкриття питань неповно, припущення суттєвих неточностей у відповіді
	Min 0	повне незнання програмного матеріалу
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	розгорнуте, повне, правильне розкриття всіх питань самостійної роботи; повна, правильна і переконлива аргументація; повне і правильне використання доктринальних, правових джерел та судової практики
	8	відповіді на деякі питання містять окремі неточності чи неповноту; повне використання доктринальних, правових джерел та судової практики
	5	робота містить неточності, неповноту розкриття окремих питань; правові джерела та судова практика використані частково
	2	неповнота, неточності та прогалини у розкритті теми; використання недостатньої кількості доктринальних, нормативних джерел без посилання на судову практику
	Min 0	невиконання самостійної роботи
Іспит	Max 60	Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	50	Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	45	Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для

		подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. Засвоєння основної літератури. рекомендованої кафедрою. Помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	Знання основного матеріалу. передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	Min 0	Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Сума балів за всі види навчальної діяльності
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 - 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 - 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 - 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 - 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 - 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	2	35 - 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 - 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Elements of Crimes, International Criminal Court URL:<https://www.icc-cpi.int/nr/rdonlvres/336923d8-a6ad-40ec-ad7b-45bf9de73d56/0/elementsofcrimesena.pdf>
2. Integrating UNSCR 1325 and gender perspective into the NATO command structure: BI-SC Directive 040-001 (Public version). URL: <https://www.act.nato.int/images/stories/structure/genderadvisor/nu0761.pdf>
3. International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance. URL: <https://www.ohchr.org/en/hrbodies/ced/pages/conventionced.aspx>
4. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222
5. MCM-0009-2015 Military Guidelines on the Prevention of, and Response to, Conflict-related Sexual and Gender-Based Violence. URL: https://www.nato.int/issues/women_nato/2015/MCM-0009-2015_ENG_PDP.pdf
6. Measuring Gender Equality in Science and Engineering: the SAGA Toolkit, SAGA Working Paper 2. Paris, 2017. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0025/002597/259766e.pdf>
7. NATO/EAPC action plan for the implementation of the NATO/EAPC policy on women peace and security. URL: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/pdf_t2016_07/160718-wps-action-plan.pdf
8. Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts (Protocol I), 8 June 1977. URL: https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/icrc_002_0321.pdf
9. Report of the Special Rapporteur on the promotion of truth, justice, reparation and guarantees of non-recurrence (Distr.: General, 21 August 2017, A/HRC/36/50). URL: <https://undocs.org/A/HRC/36/50>

10. The rule of law and transitional justice in conflict and post-conflict societies: Report of the Secretary-General (Distr.: General, 23 August 2004, S/2004/616).

URL: <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/PCS%20S%202004%20616.pdf>

11. The Special Jurisdiction for Peace in Colombia: Recommendations for the Selection of Judges of the Chambers and Divisions of the Tribunal for Peace. URL:

http://www.dplf.org/sites/default/files/the_special_jurisdiction_peace_colombia_web_06_03_2016_0.pdf

12. Воєнна доктрина України, затверджена Указом Президента України від 24 вер. 2015 р. № 555/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015>

13. Додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах від 17 березня 1978 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_037

14. Додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників від 15 жовтня 1975 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_034

15. Додатковий протокол до Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію (Протокол IV). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_894

16. Додатковий протокол до Конвенції про кіберзлочинність, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобського характеру, вчинених через комп'ютерні системи від 28 січня 2003 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU03364.html

17. Додатковий протокол I щодо захисту жертв міжнародних збройних конфліктів 1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199

18. Додатковий протокол II щодо захисту жертв збройних конфліктів не міжнародного характеру 1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200

19. Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу

правопорушників від 17 березня 1978 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_035

20. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20 квітня 1959 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_036

21. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_033

22. Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах від 15 травня 1972 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_008

23. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153

24. Женевська конвенція про покращення долі поранених і хворих в діючих арміях 1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_151

25. Женевська конвенція про покращення долі поранених, хворих і осіб, що зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі 1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_152

26. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. № 1906-IV URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

27. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Кодекс від 7 груд. 1984 р. № 8073¹-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/ed19841207#>

28. Кодекс цивільного захисту : Кодекс від 2 жовт. 2012 р. № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17/ed20121002#>

29. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_789

30. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства від 10 березня 1988 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_220

31. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних

ушкоджень або мають невідбіркову дію 1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_266

32. Конвенція про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182

33. Конвенція про заборону розробки, виробництва і накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсичної зброї та про їх знищення 1972. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182

34. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення 1993 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/mu93k28u>

35. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

36. Конвенція про захист цивільного населення під час війни 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154

37. Конвенція про кіберзлочинність від 23 листопада 2001 р. URL: Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_575

38. Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства від 26 листопада 1968 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_168

39. Конвенція про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок від 26 жовтня 1979 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_024

40. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16 травня 2005 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_858

41. Конвенція щодо захисту культурних цінностей у випадку збройного конфлікту 1954 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_157

42. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

43. Кримінальний кодекс України : Кодекс від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#>.

44. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III (з наступними змінами і доповненнями) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

45. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців від 4 грудня 1989 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_103

46. Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80#Text>

47. Определение агрессии: утверждено резолюцией 3314 (XXIX) Генеральной Ассамблеи ООН от 14 декабря 1974 г. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/aggression.shtml

48. Пекінська декларація : міжнар. док. від 15 верес. 1995 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_507

49. Конвенція Організації Об’єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок : міжнар. док. від 18 груд. 1979 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_207

50. Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України : Указ Президента України від 29 жовт. 2012 р. № 618/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/618/2012#>

51. Про альтернативну (невійськову) службу: Закон України від 12 груд. 1991 р. № 1975-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1975-12#>

52. Про військовий обов’язок і військову службу: Закон України від 25 берез. 1992 р. № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#>

53. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України від 7 берез. 2002 р. № 3099-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3099-14/ed20040303#>

54. Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються зі служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їх сімей: Закон України від 15 черв. 2004 р. № 1763-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1763-15#>

55. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24 берез. 1999 р. № 551-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#>

56. Про затвердження переліку сімейних обставин та інших поважних причин, що можуть бути підставою для звільнення громадян з військової служби та із служби осіб рядового і начальницького складу : Постанова КМУ від 12 черв. 2013 р. № 413. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2013-%D0%BF#>

57. Про Збройні Сили України : Закон України від 06 груд. 1991 р. № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#>

58. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України від 21 жов. 1993 р. №3543-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#>

59. Про національну безпеку України: Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#>

60. Про оборону України: Закон України від 06 груд. 1991 р. № 1933-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#>

61. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб : Закон України від 9 квіт. 1992 р. № 2262-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#>

62. Про положення про проходження військової служби відповідними категоріями військовослужбовців: Указ Президента України від 07.11.2001 № 1053/2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/-1053/2001/ed20191011>

63. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 трав. 2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#>

64. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 берез. 2000 р. № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#> (дата звернення: 01.04.2021).

65. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20 груд. 1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12/ed20201024#>

66. Протокол про вибухонебезпечні предмети – наслідки війни (Протокол V). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c78

67. Протокол про заборону або обмеження застосування мін, мін-пасток та інших пристроїв з поправками, внесеними 3 травня 1996 року (Протокол II з поправками, внесеними 3 травня 1996 року), що додається до Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або мають невибіркову дію. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_310

68. Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека”. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_669#Text

69. Рекомендація N R (91) 11 Комітета міністрів державам-членам относительно експлуатації секса в целях наживы, порнографії, проституції, торговли детьми и несовершеннолетними от 9 сентября 1991 г. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_046

70. Римський Статут Міжнародного кримінального суду (Рим, 17 липня 1998 г.) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_588

71. Статут Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця від 1 жовт. 1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991_001

72. Стратегії гендерної рівності Ради Європи на 2018–2023 роки. URL: <https://rm.coe.int/prems-041318-gbr-gender-equality-strategy>.

73. Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14 вер. 2020 р. № 287/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015#Text>

74. Угода про першочергові заходи по захисту жертв збройних конфліктів 1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_037

75. Устав Международного военного трибунала для суда и наказания главных военных преступников европейских стран оси от 8 августа 1945г. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_201

76. Устав Международного трибунала для судебного преследования лиц, ответственных за серьезные нарушения международного гуманитарного права, совершенные на территории бывшей Югославии с 1991 г. URL: <http://www.un.org/ru/law/icty/charter.shtml>

77. Устав Международного трибунала по Руанде от 8 ноября 1994 г. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_d65

78. Устав Организации Объединенных Наций и Устав Международного Суда от 26 июня 1945 г. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010

Література

Основна література

1. Військове право : підручник / за ред. І.М. Коропатніка, І.М. Шопіної. Київ: Алерта. 2019. 648 с.

2. Військове право України: підручник / кол. авторів; за заг. ред. А. М. Колодія, О. В. Кривенка, В. Й. Пашинського. Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2019. 392 с.

3. Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони: теорія і практика : навчальний посібник / В. А. Яценко, В. Г. Пилипчук, П. П. Богуцький, О. Д. Довгань, І. М. Доронін, О. В. Петришин; за заг. ред. В. Г. Пилипчука; Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України. Київ; Одеса : Фенікс, 2020. 224 с.

4. Методичні рекомендації з інтеграції гендерних підходів у систему підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони України. 2021. URL: https://nuou.org.ua/assets/documents/method_recomendations_gender_integration.pdf

5. Мехеда В.Д., Червякова О.В., Іващенко С.В. Військова служба: підготовка, вступ, проходження та припинення (правові аспекти управління

персоналом): навчально-методичний посібник / В.Д. Мехеда, О.В. Червякова, С.В. Іващенко. Х.: Військово-юридичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, 2021. 332 с.

6. Коваль Д. О., Авраменко Р. А. Воєнні злочини. Особливості розслідування міжнародних злочинів, скоєних в контексті збройного конфлікту на Донбасі / Д. О. Коваль, Р. А. Авраменко. Київ : ГО Truth Hounds ; Одеса : Фенікс, 2019. 36 с.

7. Богуцький П.П. Військове право України: курс лекцій. Одеса : Фенікс. 2011. 343 с. URL: <http://ippi.org.ua/osnovi-viiskovogo-prava-ukraini> (дата звернення: 22.11.2020).

Додаткова література

1. Cherviakova O. Ensuring national security in a conflict society: processes and mechanisms of transitional justice: Scientific approaches in jurisprudence: collective monograph / Lohvinenko M., Kordunian I., etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2020. 213 p. P. 109-116. Available at : DOI-10.46299/ISG.2020.MONO.LEGAL.III.

2. Cherviakova O., Mekheda V. Violations of the laws or customs of war under military law: comparative analysis of international and internal legislation of Ukraine. Problems of Legality (ISSN 2414-990X). 2021. Issue 152. P. 8-18. URL: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/view/223328/226912>. DOI: 10.21564/2414-990X.152.223328

3. Kaminska N., Loshchykhin, O., Romanova, N. The role of the OSCE in ensuring gender equality into policies and practices. Fundamental and Applied Researches in Practice of Leading Scientific Schools. 2019. No. 34 (4). P. 87–91. URL: <https://farplss.org/index.php/journal/article/view/662>

4. Автушенко І.Б. Державна політика України щодо соціального захисту військовослужбовців Збройних сил України та членів їх сімей у 1991– 2014 роках: історіографія. *Збірник наукових праць "Воєнно-історичний вісник"* Том 33, № 3. Київ. 2019. С. 85-100. DOI: [10.33099/2707-1383-2019-33-3-84-100](https://doi.org/10.33099/2707-1383-2019-33-3-84-100)

5. Арнаутова В., Лукічов В., Нікітюк Т. Путівник гендерної інтеграції у Збройних Силах України. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/4/8/479044.pdf>

6. Богущкий П. П. Військове право: нормативно-ціннісне обґрунтування воєнної безпеки : монографія. Львів. 2016. 173 с.

7. Богущкий П.П. Ознаки та компоненти військового права як комплексної галузі українського права. *Актуальні проблеми держави і права. Вип. 25.* Одеса. 2006. С. 151-158. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2005_25_35 (дата звернення: 01.04.2021)

8. Богущкий П.П. Особливості військовоправових відносин. *Актуальні проблеми держави і права. Вип. 29.* 2006. С. 67-72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2006_29_14 (дата звернення: 01.04.2021)

9. Григоренко Є. І. Конституційні засади проходження військової служби громадянами України: проблеми теорії та практики : монографія. Харків : Право. 2010. 280 с.

10. Мельник С. М. Зарубіжний досвід адміністрування національної безпеки й обороноздатності (на прикладі Італії, Великої Британії, Швейцарії). *Адміністративне право і адміністративний процес, інформаційне права № 3 ч. 2/2019.* Дніпро. 2019. С. 83-87. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-3-2-14>

11. Міжнародний кримінальний суд. URL: https://www.amnesty.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/Mizhnarodnyj-kryminalnyj-sud_broshura-1.pdf

12. Червякова О.В. (2020). Відповідальність за воєнні злочини: через перехідне правосуддя до сталого миру та безпеки України. Проблеми законності. Вип. 150. С. 161-172. URL: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/view/208602/213553> DOI: <https://doi.org/10.21564/-2414-990x.150.208602>

13. Червякова, О. В. (2020). Відповідальність за воєнні злочини: механізми та процеси відновлення суверенітету та безпеки України. Форум Права, 61(2). 150–162. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3883835>. URL:

<http://forumprava.pp.ua/2020-n-2.html>

14. Червякова О.В. (2020). Принцип народного суверенітету і його роль у формуванні законодавства про публічну службу в Україні. Теорія і практика правознавства. Вип. 2 (18). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/211174/219108>
DOI: <https://doi.org/10.21564/2225-6555.2020.18.211174>

Інтернет-ресурс:

1. DCAF - Geneva Centre for Security Sector Governance, URL: www.dcaf.ch

2. NATO, URL: <https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics.htm>

3. NATO, Women, Peace and Security. URL: <https://natolibguides.info/women>

4. Візія Збройних Сил України. URL: <https://www.mil.gov.ua/special/news.html?article=55107>

5. Міністерство оборони України. Вимоги до прийняття на військову службу за контрактом осіб рядового, сержантського і старшинського складу. URL: <https://www.mil.gov.ua/contract> (дата звернення: 01.04.2021).

6. ОБСЄ, URL: <https://www.osce.org>

7. Електронний курс на порталі навчальних електронних інформаційних комплексів «НЕІК» «Військове право»: Електронний курс на порталі «Автоматизована система управління навчальним закладом»: тематика самостійних робіт, методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни, програма навчальної дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, силабус з навчальної дисципліни «Військове право» <https://acsnew.nlu.edu.ua>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри військового права. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk.html>